

PREZES
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
W LUBLINIE

20-074 Lublin, ul. Spokojna 9a
Tel. (0-81) 532-35-31, 743-77-30, 532-54-48, Tel/Fax (0-81) 532-08-26
E-mail: lublin@uokik.gov.p

Lublin, dnia 27 sierpnia 2001 r.

RLU – 500S – 12/200/01/EW

Urząd
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Delegatura w Lublinie
Wpłynęło/Wysłano dnia 28.08.2001

Decyzja RLU Nr 21/01

L dz

Na podstawie art. 104 k.p.a. i art. 11 ust. 1 w związku z art. 8 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2000 r. Nr 122 poz. 1319) po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego na wniosek Powiatowego Rzecznika Konsumentów z Białej Podlaskiej przeciwko Lubelskim Zakładom Energetycznym Lubzel S.A. w Lublinie, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie stwierdza stosowania praktyki polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na rynku i narzucenie uciążliwych warunków związanych z przejściem na własność urządzeń energetycznych i odmową sfinansowania tych urządzeń wybudowanych staraniem i na koszt odbiorców energii elektrycznej tj. Wł... i M... N... ze względu na brak interesu publiczno-prawnego w niniejszej sprawie .

Uzasadnienie

Do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Lublinie wpłynął wniosek o wszczęcie postępowania administracyjnego w imieniu konsumenta Pana M... N... z B... przeciwko Lubelskim Zakładom Energetycznym Lubzel S.A. w Lublinie. Wnioskodawca zarzucił Zakładom , jako monopolistyczne praktykę polegającą na nadużywaniu pozycji dominującej na rynku i narzucenie uciążliwych warunków związanych z przejściem na własność urządzeń energetycznych i odmową sfinansowania tych urządzeń wybudowanych staraniem i na koszt odbiorców energii elektrycznej tj. Panów Wł... i M... N... , które Lubzel S.A. przejął nieodpłatnie uzyskując w zamian za to nieuzasadnione korzyści .

Prezes UOK i K wszczął w tej sprawie postępowanie administracyjne , które dotyczyło nakazania zaniechania stosowania przez Lubelskie Zakłady Energetyczne Lubzel S.A. w Lublinie praktyki monopolistycznej polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na rynku i narzucenie uciążliwych warunków związanych z przejściem na własność urządzeń energetycznych i odmową sfinansowania tych urządzeń wybudowanych staraniem i na koszt odbiorców

energii elektrycznej tj. Wł. _____, N. _____ i M. _____, które Zakład przejął nieodpłatnie uzyskując w zamian za to nieuzasadnione korzyści, co mogło stanowić naruszenie art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 24.02.1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (Dz. U. z 1999 r. Nr 52 poz.547).

Ze względu na wejście w życie z dniem 01kwietnia 2001 r. nowej ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2000 r. Nr 122 poz. 1319), na mocy art. 103 tej ustawy niniejsza decyzja zostaje wydana w oparciu o nowe regulacje prawne zawarte w tej ustawie o czym informowano strony w trakcie trwania postępowania administracyjnego .

W tym miejscu Prezes UOK i K informuje, że przed wszczęciem postępowania administracyjnego w tej sprawie było prowadzone postępowanie wyjaśniające w związku ze skargą Pana M. _____, N. _____ dotyczącą tych samych zarzutów co podniesione przez Powiatowego Rzecznika Konsumentów we wniosku o wszczęcie postępowania antymonopolowego . Ustalenia poczynione w postępowaniu wyjaśniającym nie dały podstaw do wszczęcia postępowania administracyjnego z urzędu przeciwko Lubelskim Zakładom Energetycznym Lubzel S.A. ze względu na brak interesu publiczno – prawnego w tej sprawie i jej cywilny charakter odnośnie żądań skarżącego . O wynikach postępowania wyjaśniającego skarżący został poinformowany po jego zakończeniu, jednak nie godząc się na takie rozwiązanie sprawy zaangażował Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Białej Podlaskiej, który z mocy ustawy wniósł w jego imieniu formalny wniosek o wszczęcie postępowania administracyjnego .

W odpowiedzi na wszczęcie postępowania administracyjnego Lubelskie Zakłady Energetyczne Lubzel S.A. wyjaśniły, co następuje :

1. Pan W. _____, N. _____ (ojciec M. _____) wystąpił z wnioskiem o zasilanie placu budowy w energię elektryczną przy ul. K. _____ w B. _____ . Zakład Energetyczny wydał warunki przyłączenia znak 956/96 z dnia 28.06.1996 r. Realizując te warunki Pan W. _____, N. _____ i wybudował 129 m kabla niskiego napięcia YAKY 4x 120 mm² i 107 m kabla niskiego napięcia YAKY 4x 70 mm² oraz złącze kablowe ZK – 3e na łączną kwotę _____ zł (zgodnie ze sporządzonym protokołem zdawczo – odbiorczym środka trwałego PT) . Wybudowane urządzenia zostały przekazane na majątek Lubzel S.A. dnia 16.09.1996 r. Umowy przyłączeniowej na docelowe warunki przyłączenia budynku do sieci elektroenergetycznej Pan W. _____, N. _____ nie podpisał . W tym czasie pobrał energię elektryczną na kwotę _____ zł, której nie zapłacił dostawcy .
2. Syn Pana W. _____, N. _____, M. _____ przejął notarialnie nieruchomość po ojcu i dokończył zasilanie docelowe budynku w

- energie elektryczną . Zakład Energetyczny B _____
 P. _____ odmówił odbioru technicznego instalacji elektrycznej i podłączenia do sieci ponieważ nie został zapłacony rachunek za pobraną energię elektryczną na plac budowy oraz nie została podpisana umowa nr 163/TZ/96 o przyłączenie .
3. Pan M. _____ N. _____ odwołał się do Wschodniego Terenowego Oddziału URE w Lublinie : Na rozprawie administracyjnej w dniu 20.12.1999 r. (na którą Pan M. _____ N. _____ nie zgłosił) postanowiono , aby określić warunki przyłączenia dla tego odbiorcy , gdyż poprzednie wydane dotyczyły jego ojca i podpisać zgodnie z obowiązującymi przepisami umowę przyłączeniową . Nowych warunków przyłączenia oraz umowy przyłączeniowej Pan M. _____ N. _____ nie przyjął i ponownie odwołał się do URE Wschodniego Oddziału Terenowego w Lublinie . Ten decyzją Prezesa URE OLB – 71 – 2/12/99/2000 z dnia 21 marca 2000 r. wydał postanowienie o zawarciu umowy o przyłączenie nr 38/1999/2000 i nakazał podłączenie budynku mieszkalnego przy ul. T _____, do sieci elektroenergetycznej . Zgodnie z tą decyzją po sprawdzeniu stanu technicznego instalacji elektrycznej budynek został podłączony do sieci i zwarto umowę o dostawę energii nr _____ . Umowy o przyłączenie Pan M. _____ N. _____ nie podpisał twierdząc , że warunki wydane jego ojcu nr _____ są dalej ważne , a przepisy obowiązujące w 1996 r. nie przewidywały tego rodzaju umów wraz z opłatą za przyłączenie do sieci .
 4. Pan M. _____ N. _____ realizując zasilanie docelowe budynku wybudował szafkę złączową z pomiarem energii elektrycznej oraz złącze do budynku . Urządzeń tych nie przekazał na majątek Lubzel S.A. i są one tylko jego własnością . Jest to zgodne z obowiązującymi przepisami , które przewidują , że odbiorca energii elektrycznej może zachować własność wybudowanych urządzeń pod warunkiem , że zapewni fachową ich obsługę i będzie usuwał wszelkie awarie tych urządzeń na swój koszt .
 5. Zgodnie z obowiązującymi przepisami w 1996 r. nie ma podstaw prawnych do zwrotu Panu M. _____ N. _____ kosztu położenia kabli przez jego ojca , jest to sprawa cywilna , którą powinien rozstrzygnąć Sąd Powszechny , gdyż w grę wchodzi kompensata wartości tych urządzeń należnością za pobraną energię elektryczną . Obecnie obowiązujące zasady Prawa Energetycznego przewidują możliwość rekompensaty odbiorcy , w tym przypadku Panu M. _____ N. _____ za wybudowane przez niego w 1999 r. urządzenia energetyczne , jednak warunkiem niezbędnym jest podpisanie umowy przyłączeniowej i wniesienie opłaty przyłączeniowej .

W trakcie prowadzonego postępowania antymonopolowego Prezes UOK i K ustalił, że :

1. Zostały zrealizowane warunki o przyłączenie nr _____ z dnia 18.06.1996 r. wydane ojcu skarżącego Panu W____ N____. Kabel zasilający niskiego napięcia został przekazany nieodpłatnie na majątek Lubzel S.A. , na kwotę _____ zł . Przekazujący nie podpisał umowy przyłączeniowej do sieci i nie uregulował rachunku za pobraną energię elektryczną na kwotę _____ zł .
2. Wybudowane w 1999 r. złącze kablowe Z – 3j i przyłącze nie zostały przekazane na majątek Lubzel S.A. i stanowią własność Pana M____ N____. Nie podpisał on umowy o przyłączenie do sieci , została natomiast z tym odbiorcą , wobec decyzji Wschodniego Oddziału Terenowego UREW w Lublinie podpisana umowa nr _____ na czas określony o dostawę energii elektrycznej . Przedstawiając dowody na przejęcie wierzytelności wynikających z budowy urządzeń energetycznych Pan M____ N____ przejął równocześnie zobowiązania ciążące na jego ojcu w stosunku do Lubelskich Zakładów Energetycznych z tytułu pobranej energii elektrycznej .
3. W trakcie postępowania administracyjnego Prezes UOK i K zwrócił się do Departamentu URE w Warszawie z pytaniami odnośnie wyjaśnienia działań oddziału lubelskiego tego Urzędu dotyczących wydania postanowienia o zawarciu umowy przyłączeniowej , a następnie uchylecia własnej decyzji i stwierdzenia , że jest ona zbędna wobec tego , że nastąpiło już przyłączenie tego odbiorcy do sieci pod rządami ustawy z 06.04.1984 r. o gospodarce energetycznej (Dz. U. Nr 21 poz. 96 ze zm.) i wydania decyzji zobowiązującej Lubzel S.A. do zwarcia z Panem M____ N____ umowy o dostawę energii elektrycznej . Z otrzymanej odpowiedzi jednoznacznie wynika, że spór pomiędzy stronami nie może być rozstrzygany w oparciu o nowe przepisy Prawa Energetycznego , a wobec postanowienia NSA z dnia 17.01.1997 r. sprawa ponoszenia kosztów wykonania przez odbiorcę urządzeń i instalacji energetycznych i przyłączenia ich do wspólnej sieci znajdującej się w zarządzie zakładu energetycznego oraz dotyczące własności tych urządzeń i instalacji nie są sprawami z zakresu administracji publicznej . Te kwestie sporne powinny zostać uzgodnione przez zainteresowane strony , a wobec braku takiego porozumienia winny być poddane pod rozstrzygnięcie właściwego sądu w postępowaniu cywilnym .

4. W trakcie prowadzenia postępowania w tej sprawie Prezes UOK i K zwrócił się do stron z propozycją ugodowego załatwienia tej sprawy . Lubzel S.A. wyraził zgodę na zawarcie ugody , jednak skarżący , Pan M _____ N _____ nie zgodził się na zaproponowane warunki rozliczenia tej inwestycji . Przedstawił własny kosztorys w tej sprawie, który został przez Zakład Energetyczny zakwestionowany wobec twierdzenia , że część tej inwestycji nie została przekazana na majątek Lubzel S.A. i pozostaje własnością inwestora , do czego uprawniały obowiązujące w 1999 r. przepisy Prawa Energetycznego .
5. Lubzel S.A. cały czas stoi na stanowisku , że spór ten wobec negatywnej postawy odbiorcy powinien zostać poddany pod rozstrzygnięcie Sądu Powszechnego w postępowaniu cywilnym , gdyż nie odmawia on rozliczenia z tym odbiorcą za przejęte urządzenia energetyczne , istnieje natomiast konieczność ustalenia konkretnych wielkości pieniężnych .
6. Dodatkowo Prezes UOK i K w celu ustalenia , czy w rozpatrywanej sprawie istnieje naruszenie interesu publiczno – prawnego wystąpił do Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Białej Podlaskiej , jako organu na terenie , którego ma siedzibę skarżący i działa Lubzel S.A. z pytaniem ile skarg tego typu , co objęta postępowaniem antymonopolowym wpłynęło do tego organu od odbiorców Lubzel S.A. w 2000 i 2001 r. Pismem z dnia 20.06.2001 r. Rzecznik odpowiedział , że w 2000 r. była tylko jedna skarga Pana M _____ N _____ , natomiast w 2001 r. prowadzi dwa postępowania wyjaśniające w podobnych przypadkach . Do dnia wydania niniejszej decyzji nie zostały jednak w tych sprawach skierowane wnioski o wszczęcie postępowań antymonopolowych .

Reasumując stan faktyczny sprawy Prezes UOK i K zważył , co następuje:

Art. 8 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2000 r. Nr 122 poz. 1319) statuuje zakaz nadużywania pozycji dominującej na rynku właściwym . Natomiast art. 2 ust. 2 pkt 6 określa na czym polega nadużywanie tej pozycji . Zarzut stosowania praktyki ograniczającej konkurencję w tej ustawie może być postawiony jedynie przedsiębiorcy zajmującemu na rynku pozycję co najmniej dominującą .

W niniejszej sprawie Prezes UOK i K ustalił , że na lokalnym rynku obejmującym teren Białej Podlaskiej (miejsce położenia nieruchomości skarżącego) Lubzel S.A. zajmuje pozycję monopolistyczną na rynku dostaw

energii elektrycznej . Jest to monopol sieciowy , a jego istotą jest techniczne połączenie z odbiorcami energii elektrycznej . Sytuacja taka jest równocześnie źródłem przewagi kontraktowej Zakładu w stosunkach umownych , bowiem pozycja ta pozwala mu dyktować odbiorcy warunki korzystania z jego usług .

Skarżący jak wykazało postępowanie antymonopolowe nie miał możliwości wyboru innego kontrahenta na tym rynku , który mógłby mu zaoferować konkurencyjne warunki dostawy .

Jednak samo posiadanie na rynku pozycji monopolistycznej , która jest kwalifikowaną formą pozycji dominującej , nie jest prawem zabronione , a jedynie jej nadużywanie w przypadkach określonych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów .

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów zalicza się do prawa publicznego i ma na celu ochronę interesu publiczno – prawnego . Naruszenie interesu publiczno – prawnego ma miejsce jeżeli skutkiem działań sprzecznych z ustawą antymonopolową dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku , względnie , gdy działania danego monopolisty (dominanta) wywołują na rynku inne niekorzystne zjawiska .

W rozpatrywanej sprawie Powiatowy Rzecznik Konsumentów z Białej Podlaskiej wystąpił do Prezesa UOK i K z żądaniem wszczęcia postępowania antymonopolowego i wydania decyzji dla pojedynczego konsumenta – Pana M₁ - N₁ . Rzecznik nie przedstawił żadnych dowodów , że w przedmiotowej sprawie doszło do naruszenia interesu publicznoprawnego . Z tego też względu , po zbadaniu tego rynku Prezes UOK i K stwierdza , że przedstawiony przez Rzecznika przedmiot skargi Pana M₁ - N₁ ma charakter jednostkowej indywidualnej sprawy zaś działania Rzecznika zmierzają w istocie do rozstrzygnięcia pojedynczej (indywidualnej) sprawy pojedynczego konsumenta w drodze decyzji administracyjnej .

W ocenie Prezesa Urzędu treść proponowanej Panu M₁ , N₁ umowy o przyłączenie i treść zawartej z nim umowy o dostawę energii elektrycznej nie dotyka interesu publiczno – prawnego lecz interesu indywidualnego inwestora , a zebrane w postępowaniu dowodowym informacje nie potwierdziły , że na tym rynku występują inne podobne przypadki odmowy sfinansowania wybudowanych przez inwestorów , a przejętych przez Lubzel S.A. urządzeń energetycznych . Tym samym Prezes UOK i K stwierdza , że Pan M₁ N₁ mógł i może dochodzić swoich praw przy użyciu indywidualnych środków prawnych .

Jednocześnie z ostrożności procesowej Prezes UOK i K dokonał ustaleń pod kątem naruszenia przez Lubzel S.A. art. 8 ust 1 i. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2000 r. Nr 122 poz.1319) .

Z ustaleń postępowania dowodowego w tej sprawie wynika, że spór dotyczy dwóch rodzajów inwestycji energetycznych wybudowanych w różnych okresach czasu, przyłączonych do sieci w roku 1996 i 1999 r., a tym samym mają do nich zastosowanie, zdaniem Prezesa Urzędu różne przepisy prawa regulujące gospodarkę energetyczną. Zastosowanie będzie zatem miała ustawa o gospodarce energetycznej z 1984 r. i ustawa Prawo Energetyczne wraz z aktami wykonawczymi z 1997 r. Tylko jedne z tych urządzeń, przyłączone do sieci w 1996 r. przeszły na własność Lubelskich Zakładów Energetycznych Lubzel S.A. Natomiast urządzenia wybudowane w 1999 r., pomimo ich włączenia do sieci (podpisania umowy o dostawę energii elektrycznej) pozostały nadal na majątku inwestora – Pana M. N., gdyż wobec odmowy podpisania umowy przyłączeniowej, która jest warunkiem koniecznym dokonania rozliczenia pomiędzy stronami za przejęte przez Zakład urządzenia, nie ma innej możliwości prawnego uregulowania tego sporu.

W tym miejscu Prezes UOK i K nie zgadza się z twierdzeniami Departamentu Prawnego URE w Warszawie, że w tym przypadku zastosowanie mają tylko przepisy ustawy z 1984 r., gdyż faktyczne włączenie urządzeń do sieci wybudowanych przez skarżącego w 1999 r. nastąpiło już pod rządami nowego Prawa Energetycznego z 1997 r. i w stosunku do tych urządzeń mają zastosowanie nowe regulacje prawne dotyczące konieczności wniesienia opłaty przyłączeniowej i podpisania umowy o przyłączenie, która powinna określić szczegółowe zasady ich rozliczenia. Zatem wobec odmowy ze strony inwestora- Pana M. N. podpisania takiej umowy nie ma możliwości przejęcia tych urządzeń przez Lubzel S.A. i mogą one obecnie pozostawać na majątku tego odbiorcy. Tak też, zdaniem Zakładów jest, gdyż nie dokonuje on na nich prac konserwacyjnych i nie są one przyjęte na majątek tych Zakładów.

Również zebrany materiał dowodowy nie potwierdził odmowy ze strony Lubzel S.A. rozliczenia przejętych przez te Zakłady urządzeń. Dostawca ten cały czas był gotów do zawarcia ugody w tej sprawie, a wobec negatywnego stanowiska odbiorcy uważa, że spór ten władny jest rozstrzygnąć Sąd Powszechny w postępowaniu cywilnym, gdyż dotyczy on określenia konkretnych wartości pieniężnych, a nie samej zasady odmowy takiego rozliczenia.

Tym samym brak jest podstaw, aby zarzucić Lubzel S.A. naruszenia art. 8 ust. 1 i art. 8 ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Wobec zatem braku możliwości zastosowania przepisów antymonopolowych w niniejszej sprawie ze względu na brak interesu publicznoprawnego, a także nie naruszenie przez Lubzel S.A. przepisów tej ustawy stwierdzono jak w sentencji decyzji.

Od decyzji niniejszej służy stronie odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Antymonopolowego za pośrednictwem Delegatury UOK i K w Lublinie w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia decyzji .

Otrzymują :

1. Powiatowy Rzecznik Konsumentów

ul. [REDACTED]

[REDACTED] Białopole [REDACTED]

2. Lubelskie Zakłady Energetyczne

Lubzel S.A.

ul. [REDACTED]

[REDACTED] Lublin

DYREKTOR

Krzysztof Daszyński